

פניני הפרשה

נצבים

עלון מס'

1156

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

כל יום מחדש

אתם נצבים היום – פירש רש"י: "כיום הזה שהוא קיים שהוא מאפיל ומאיר, כך האיר לכם וכך עתיד להאיר לכם. והקללות והיסורין מקיימים אתכם ומציבים אתכם לפניו". יש כאן משל ליממה שהיא מורכבת גם מאור וגם מחושך, ובלי הקדמת הלילה לא מגיע אור היום. כך כל הקשיים וההתמודדויות במהלך החיים הם חלק מקיום הבריאה. ועדיין יש לשאול איזה צורך יש בכל הקשיים והיסורים?

מבאר בספר "פנינים יקרים" על פי הגמרא במסכת יומא (פ"ז ע"א) שמספרת ששאלו תלמידיו את רשב"י למה המן לא ירד פעם אחת בשנה, וכך לא היו צריכים לחפש אחריו בכל יום? אמר להם: משל למלך שסיפק לבנו את מזונותיו פעם אחת בשנה, וקיבל פני אביו פעם אחת בשנה, וכל השנה לא דיבר עמו, והיה לאביו צער מזה. עמד וסיפק מזונותיו בכל יום, ועל כורחו קיבל פני אביו בכל יום. וכך היה אצל דור המדבר שהיו מוכרחים לכוון לבם לאביהם שבשמים בכל פעם. וזהו שאמר הכתוב "אהיה כטל לישראל" (הושע יד, ו), שבכל יום יורד קצת טל בין בקיץ ובין בחורף בתמידות, ולא כמטר שיורד כולו בזמן אחד לכל השנה. וכן מתפרש הפסוק הבא בהושע שם "ויהי כזית הודו" – גם אם המזונות באים כמרירות כזית, בכל זאת יש להודות, כמו שהיונה חזרה לנח אם עלה זית מריר בפיה, כי העדיפה לקבל מהקב"ה מר מאשר מתוק מנח.

ולכן נאמר "אתם נצבים היום" – כל יום ויום מבקשים פרנסה וישועה מחדש, ובכך זוכים להיות "נצבים לפני ה' אלוהיכם". אבא אוהב רוצה לראות ולשמוע את הבן כל יום ויום. וזה מעמיד ומקיים אתכם לפניו כמו היום. בזה מבאר האלשיך הק' מ"ש "ויענך וירעיבך ויאכילך את המן", איזה עינוי היה במן, הרי היה להם מן השמים מזון רוחני שאין כמותו? אלא בדבר הזה שהיו צריכים לבקש כל יום מחדש ולחכות למן, זה היה העינוי, אך באמת זה לגודל חיבתם של ישראל שנקראו בנים שנאמר "בנים אתם לה' אלקיכם", ורצונו של ה' שנבקש ממנו לקבל פניו כל יום, וכך נזכה לאור פני מלך חיים.

*

מעשה שהיה במגיד מקוונאין, שהגיעו אליו זוג איש ואשה לבקש ברכה על הצלחה בפרנסה. אמר להם שאינו יכול לברכם בלי תשלום. הוציא הבעל זהוב לתתו לרב, אמר לו הרב מה זה זהוב אחד, זה עולה ששים זהובים. הרים האיש את ידיו ואמר מנין יש לי כל כך הרבה כסף, אמר הרב בלי זה אין ברכה. אמרה האשה בא נלך ונתפלל לקב"ה, הוא מברך בלי כסף. אמר להם הרב זה מה שרציתי לשמוע! עד עתה בטחתם בי שאני מחולל פלאים, אבל עתה שאתם בוטחים בקב"ה בלבד, תזכו לברכה וישועה.

עצה טובה	יחיד ומיוחד
יסוד הצלחת התקיעה בשופר אינה הכנסת אויר לשופר אלא קול שנוצר מחמת הרעדת השפתיים (כמו פ' רפויה פ... פ...), כשתפקיד השופר להגביר את הקול היוצא מהשפתיים. בשלב ראשון צריך להתרגל ליצירת קול על ידי רעד השפתיים, ובשלב שני לעשות את אותה פעולה עם השופר. (הרב ישראל שיינפלד).	הפסוק היחיד בתנ"ך שהגימטריא שלו היא "ראש השנה" הפסוק בתהלים "למשפטך עמדו היום כי הכל עבדיך" (תהלים קיט, צא).

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"המחזיק ביד תלמיד חכם כדי שיעסוק בתורה והוא נותן לו מזונותיו, יש לו שתי מצוות - אחת מצות צדקה והשנית מצות עסק התורה, דגם העשיר שנותן המעות לתלמיד חכם כאילו עסק הוא עצמו בתורה" (מגיד חדשות" ח"י עמ' רפ"א)

אתם נצבים היום כלכם (כט. ט) – איתא במדרש אותו היום ראש השנה היה, דכתיב ויהי היום ויבואו בני האלהים (איוב א' ו'), וכן משמע ג"כ בזוה"ק. ע"ש. ונראה לענ"ד לרמוז דהנה **אתם** אותיות **אמת**, וידועה המחלוקת בין ר' אליעזר לר' יהושע אם בניסן נברא העולם או בתשרי (ע' במס' ר"ה דף י"ד סע"ב), והלכה כר"א שבתשרי נברא העולם. ואיתא במדרש רבה (בראשית פרשה ח' אות ה') שבשעה שרצה הקב"ה לברוא את העולם, צדק וחסד אמרו יברא, שלום ואמת אמרו אל יברא. השליך הקב"ה אמת שנא' ותשלך אמת ארצה (דניאל ח' י"ב) וברא את העולם. ע"כ. ולזה אמר **אתם** נצבים, היינו בגלל שה' השליך את האמת, בעבור זה נברא העולם ואתם זכיתם להיות **נצבים** לפני ה' אלקיכם, דידוע מאמר חז"ל לא נברא העולם אלא בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל התורה שנקראת ראשית (עיי' רש"י תחילת ספר בראשית ד"ה אמר ר' יצחק). (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

ראשיכם שבטיכם וגו' טפכם נשיכם וגרך (כט. ט-י) – יש לדקדק למה כתב "וגרך" לשון יחיד ולא "וגריכם" לשון רבים כמו כלם "ראשיכם וגו' טפכם" וגו'? ואפשר לומר שבא לרמוז שהגרים שיתגייירו יהיו יחידים ומעטים ולא רבים משום שהגרים קשים לישראל, כמ"ש ביבמות דף מ"ז ע"ב דמודיעים לגוי שרוצה להתגייר מצוות המורות, והטעם לזה שאם יפרוש ולא יתגייר שיפרוש ולא איכפת לנו מזה דא"ר חלבו קשים גרים לישראל כספחת וכו' ע"ש. (הרה"ג ר' רחביה חזקוני שליט"א).

נקודת חן / עובדיה חן

זעקה אילמת

מבין מה אנו אומרים ומוצא קטרוגים כנגד דברינו. אך כשמגיעה הנאקה, השטן שומע קול שעולה למעלה ומזעזע את העולמות, ומכיון שאינו מבין מה עומד מאחורי אותו קול, פיו נסתם ונחתם.

על פי זה מסביר הגרש"מ את פשר בלכול השטן על ידי התקיעה בשופר. כשאנו מתפללים מתוך המחזור בראש השנה, השטן שמכיר את כל נוסחאות התפלה נערך להשטין ולמצוא כנגד כל מה שנאמר טענות ומענות. לדוגמא, אומרים אנו "ובכן נקדישך מלך", ואז עומד השטן וטוען כנגדנו: כיצד הנכם מהינים להקדיש את מלכם כשאתמול עברתם על עבירה זו ושלשום עשיתם כך... אולם אז נשמע קול השופר הבוקע רקיעים. השטן רואה שכל העולמות מזדעזעים כי יחד עם השופר עולים הרהורי תשובה, אך מכיון שזהו קול ללא מלים, הוא אינו מוצא פה להשיב ומתבלבל.

*

הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל ממחיש נפלא את עוצמת הזעקה של תקיעת שופר בעזרת משל מהחיים:

אב רודף אחרי בנו הסורר ומבקש לכלות בו את זעמו. והנה תוך כדי המרדף, לפתע יד הבן הבורח נתפסת בדלת והוא צווח מכאבים.

מה עושה האב? בן רגע כל כעסו מתפוגג והוא מתמלא ברחמים על בנו האהוב הסובל עתה.

כך, כשהקב"ה שומע את קול השופר המייבב, מגיעה לאזנו **הזעקה הפנימית**, בכי הנשמה היהודית על ריחוקה מה', ומיד עובר הוא מכסא דין לכסא רחמים.

אם נאזין בלב פתוח לקולו של השופר המפלה את חלל בתי הכנסת בראשיתה של כל שנה חדשה, נגלה קול עמוק מאין כמוהו, המסוגל להרעיד את נימי נפשנו הפנימיים ביותר.

קולו הפשוט והשבור של השופר מבטא את הצעקה הפנימית של נשמת היהודי על ריחוקו מבוראו, צעקה הפורצת ממעמקי הלב ללא מלים, משום שאינה יכולה לבוא לידי ביטוי במלים!

כשאדם מדבר, המוח בורר מלים ומשדר לפה, אבל הצעקה האילמת כל כך גבוהה שהיא מגיעה ישר מהלב בלי לעבור מסננות, והיא מבטאת את השדר הפנימי ביותר.

צעקה ללא מלים קרויה בלשון הקודש "נאקה". מרן הגאון רבי שלמה משה עמאר שליט"א בספרו "תומת ישרים" מסביר שאצל בני ישראל במצרים, ה' לא שמע את צעקתם ולא את זעקתם, אלא את **נאקתם**, כמו שנאמר "ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויצעקו ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה. וישמע אלהים את **נאקתם**" (שמות ב' כג-כד). לפעמים כואב לאדם אחד מאבריו בגוף והוא מבטא את כאבו במלים, אך פעמים שהכאב כל כך עמוק שהאדם חש שכל מה שיגיד לא יבטא את כאבו הרב, והוא צועק: "אוי! אוי!" באין אומר ואין דברים. זוהי הנאקה שאפילו "אלוקים" שזו מדת הדין שומעת ומקבלת אותה.

עוד הוא מוסיף שלזעקה ללא מלים, ישנה עדיפות, מצד זה שכתבו הראשונים שמלאכים אינם יודעים לקרוא מחשבות, ולכן כל זמן שאנו מתפללים ומפרטים את כאבנו במלים, השטן שהוא מלאך,

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

הערפל מתרומם לכבוד התורה

ויעמוד מאחוריהם" - הערפל הכבד עמד כל העת מאחוריהם, מתרומם ככל שהם מתקרבים. פלא זה התרחש לאורך קילומטרים רבים עד שהגיעו למקום השיעור! ולמרבה הפלא, הם הצליחו להגיע בזמן.

בדרכם חזרה - נאלץ הנהג לנסוע באיטיות, כמו כולם. הערפל הכבד נשאר כשהיה והדרך לבני-ברק נמשכה זמן רב.

"כבוד הרב, מהן המלים שלחשת בנסיעתנו לשיעור? הכיצד אירע הנס הגלוי הזה בדרכנו?", לא יכול היה הנהג להתאפק מלשאול.

הרב בפשטותו, הניד בידו והפטיר: "לא כלום, לא לחש-קסם היה כאן... ה' יתברך רצה שלא יגרם חלילה ביטול תורה..."

באחת מנסיעותיו של הגאון רבי משה לוי זצ"ל למסירת שיעורו הקבוע בחולון, שרר ערפל כבד אשר הקשה מאוד על הנסיעה. הנסיעה היתה כה קשה ואיטית, עד שהנהג חשב להציע לרב לוותר על הנסיעה, מחשש כי עד שיגיעו יחלוף זמן השיעור.

נראה היה כי הרב עוקב אחר מחשבותיו, שכן החל לפתע למלמל מספר מלים, ואז פנה לנהגו המסור ואמר לו: "אכן, בדרך הטבע אין כל אפשרות להגיע בזמן, שהרי לא ניתן לראות כמעט כלום, אך לא יתכן שיהיה ביטול תורה... סע כהרגלך ובעזרת ה' הערפל יתרומם לכבוד התורה!".

הנהג המופתע, שכבר נוכח לא פעם ב"רצון יראיו יעשה" אצל הרב, החל לנסוע כרגיל, במהירות המקובלת, וראה זה פלא! "ויסע עמוד הענן מפניהם

☺ זה לא חוק! ☺

אדם מגיע לרופא ומתלונן על כאבים בחזהו.

"תוכל לומר לי מתי בדיוק כואב לך?" מבקש הרופא.

"כשאני נושם" עונה האיש.

"אז תפסיק לנשום...." מציע הרופא ופונה למטופל הבא...

☺ חוק חוק לא... ☺

מי שמציע לחברו להפסיק ללמוד תורה, הוא כמו הרופא שמציע להפסיק לנשום. כשם שהחמצן חינו חיות לגוף הגשמי, כך התורה היא חיות לנשמה, ואי אפשר לחיות חיים רוחניים בלי תורה!

שמועה טובה תדשן עצם!

לאחר ציפיה ארוכה, שמחים אנו לבשר כי הכרך השלישי בסדרת

שו"ת "מקור נאמן"

ראה אור עולם!

כרך זה התברך בכפליים לתושיה – אלפיים שאלות ותשובות מרתקות בנושאים רבים ומגוונים

מאוצרו הבלתי נדלה של מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

זכינו שהתשובות בספר התפרסמו לראשונה בעלוננו במדור "אור המאיר".

להזמנה: 050-4158565

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

שאלה: למנהג תונס שחלק מהסימנים של ראש השנה זה לב וריאה, האם אין לחוש בזה לשכחה (עיין הוריות דף י"ג ע"ב)?

תשובה: מנהגנו בליל ראש השנה שאוכלים לב של כבש (או של בהמה), ואומרים יהרמ"י או"א שתפתח לבנו בתורה. והיה אבא מארי זצ"ל נותן לבנים מעט מאוד ולנשים ולבנות יותר, כי אינן חייבות ללמוד תורה ואין נפקא מינה אם ישכחו. לגבי ריאה אין שום חשש.

שאלה: נהוג אצלנו לכבד את התוקע בעליית חמישי בשני הימים של ראש השנה, ויש מהגבאים שערערו על כך ורוצים למכור את העליה כדי להגדיל את ההכנסה לקופת בית הכנסת. האם אפשר לשנות? תשובה: מה שנהוג נהוג. וכך מקובל גם בחו"ל להעלות את התוקע רביעי.

שאלה: בשנים האחרונות נוהגים אצלנו בראש השנה בזמן חזרת הש"ץ לרקוד במעגל תוך כדי שירת קטעים מחזרת הש"ץ. האם יש בעיה בכך?

תשובה: כבר נפסקה הלכה בש"ע [סי' של"ט ס"ג, ובסי' תקכ"ד ס"א] שאין מרקדין בשבת ויום טוב חוץ מיום שמחת תורה.

שאלה: מה עדיף, לקרוא ספר תהלים אחד בכל יום של ראש השנה עם טעמים ובנחת, או שני ספרי תהלים בכל יום ללא טעמים ובמרוצה?

תשובה: לקרוא פעם אחת ובנחת עדיף. וכך כתב בברית כהונה [ערך ראש השנה אות ח"י]. וידוע הרמז: אל תסתכל בקנקן (300 מזמורי תהלים, ק"ן-ק"ן) אלא במה שיש בו.

שאלה: במדה וישנם מספר פירות חדשים בסימני ראש השנה, האם אפשר להביאם לסירוגין על מנת לברך על כל אחד ואחד שהחיינו, או שזו ברכה שאינה צריכה, ויש לפטרם בברכת שהחיינו על הקידוש? תשובה: אפשר להביא לסירוגין, ואין חוששים ביום טוב משום ברכה שאינה צריכה.

שאלה: כתב מרן הש"ע (סי' תק"צ ס"ד) דבתקיעות דמיושב יעשה שברים ותרועה בנשימה אחת, ובתקיעות דמעומד בשתי נשימות. ושאלתי, האם בתקיעות דמיושב יעשה ברצף אחד ממש או יפסיק מעט בין שברים לתרועה?

תשובה: בתקיעות דמיושב – יעשה בנשימה אחת, ומכל מקום יפסיק ביניהם מעט עד כדי נשימה (כך שמעתי מאמח"ג זצ"ל), ובמעומד ינשום מעט, ויהיו תכופים כמה שאפשר.

שאלה: האם קול קצר שנשמע מהשופר כתוצאה מלקיחת אויר לנשימה, נחשב קול המפסיק? תשובה: לא נחשב, ואין בזה כלום.

שאלה: יש לנו שופר שעבר אלינו מאבא ומסבא. איכות השופר מצוינת, אך יש בו נקב קטן צמוד לפיה (כ- 3 ס"מ מהפיה). האם ניתן לסתום את החור בחומר הנלקח מהשופר עצמו, או שיש צורך לחתוך את השופר עד למקום הנקב?

תשובה: עדיף לחתוך, כי יש תנאים רבים בסתימה בש"ע סימן תקפ"ו, ואין לדעת אם יתקיימו בו התנאים.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה

לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל